

Yakında AYDINLIK'ta

Tertip nasıl hazırlandı
 İsim isim tertipçiler
 Deliller, belgeler, olaylar

MHP'nin K. Maras katliamı

Ökkeş Kenger'in Çiçek Sinemasına bomba attıktan sonra katliamı düzenlemek için Ankara ÜGD ile yaptığı telefon konuşması saptandı

K. Maras'ta sinemaya bomba atarak olayları başlatan MHP'li yakalandı

ETKO davası sanığı Kenger'in telefonla söyledikleri:

"Emirler yerine getirildi, sinema olayında 6 ülküdaşımız çeşitli yerlerinden yaralandı, biz harekete geçiyoruz"

Suçsuz yere tutuklanmıştı

- Ökkeş Kenger Ankara ÜGD'nin 29 43 51 numaralı telefonuyla görüştü
- Emniyet Müdürü, Çiçek sinemasındaki olayın sorumluluğunu devrimcilere yükleyerek halkı tahrik etmişti
- MHP'liler Çiçek sinemasını bombaladıktan sonra Ankara ve diğer illerden militanlar getirerek katliamı başlattılar

Ali ÖZTÜRK
 Kahramanmaraş'tan bildiriyor.

Kahramanmaraşta 19 Aralık 1978 günü Çiçek sinemasına bomba atarak olayları başlatan Ökkeş Kenger adındaki MHP'li yakalandı. Kenger'in olaydan sonra rapor vermek üzere Ankara ÜGD ile yaptığı telefon konuşmaları güvenlik kuvvetlerince saptandı.

TELEFON GÖRÜŞMELERİ

Ökkeş Kenger, Çiçek sinemasının bombalanmasından 10 dakika önce saat 20.20'de Ankara ÜGD Başkanı ve bazı MHP'lilerle yıldırım telefon görüşmeleri yaptı. Bu görüşmeden 10 dakika sonra Çiçek sinemasında ses bombası patladı. Patlamadan sonra saat 20.40'da Kenger, Ankara ile ikinci bir telefon görüşmesi yaptı. ÜGD Ankara Şubesi'nin 29 43 51 numaralı te-
 (Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

ÖKKEŞ KENGER KİMDİR?

Çiçek Sineması tertibinin elebaşı Ökkeş Kenger, Nisan ayında ETKO (Esir Türkler Kurtuluş Ordusu) mensubu olarak tutuklanmış, daha sonra serbest bırakılmıştı. Dava dosyasında suçlu... silah temin etmek... olarak belirlenen Kenger, MHP'nin ileri gelenlerinden Hasan Balcı ile ilişki halindeydi. Gaziantep Eğitim Enstitüsü öğrencisi olan Ökkeş Kenger, Kahramanmaraş katliamına katıldı, ve olaylar sırasında otomatik tüfek kullandı. Kenger katliamı hazırlayan Çiçek Sinemasının bombalanması olayının tertipleycisi ve uygulayıcısı olarak tutuklandı.

Çiçek Sinemasındaki patlama 19 Aralık günü oldu. Ökkeş Kenger ise tam 21 gün sonra yakalandı. Kahramanmaraş'ta Ökkeş Kenger gibi daha pek çok eli kanlı katil serbest dolaşiyor. Yakalananlar ise ancak "suç üstü" yapılabiliyorlar. Fotoğrafta 24 Aralık Pazar günü Sakarya Mahallesi'nde askerlere ateş açan ve evleri yakın MHP'liler görülmüyor... (AYDINLIK)

Süddeutsche Zeitung gazetesine bir demeç veren

Ecevit: "Kahramanmaraş olaylarının sorumlusu sağ fraksiyona dahil çevrelerdir"

FRANKFURT (ÖZEL)
 Başbakan Bülent Ecevit, Almanya'da yayınlanan Süddeutsche Zeitung gazetesine verdiği demeçte, "Kahramanmaraş olaylarının sorumlusunun sağ fraksiyona dahil çevreler olduğunu bildirdi ve olaylarda bir muhalefet milletvekilinin rolü olduğunu söyledi.
 (Devamı sa. 7, sü. 4'de)

Çakmur: "Mamak olayını tertipleyen Esat Bütün, Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda yöneticiydi"

BASYAZI
Sovyetler Birliğinin kargaşalık siyaseti

Doğu Perinçek
EMPERYALİZME bağımlılık, ülkemiz ekonomisini tarihimizde görülmemiş şiddette bir buhranın içine itti. Toplam dış borçlarımız 14 milyar dolardan fazladır. Henüz kullanılmamış olup da, kredi anlaşmalarınca öngörülen kredi toplama, 4,5 milyar dolara yakındır. Kredi faizleri tamamı, kullanılmış gibi hesaplandığında 6 milyar dolardır. Böylece ülkemizin toplam dış borç yükü, 25 milyar doları geçmektedir. Bu yük, gayri safi milli hasılımızın yüzde 57'si kadardır ve yıllık ihracat gelirimizin 12 katıdır. Yani hiç ithalat yapmasak, borçlarımızı ancak 12 senede ödeyebiliriz. Kaldı ki Türkiye 1977 yılında 4 milyar dolar dış ticaret açığı vermişti. Ayrıca borçlarımızın 7 milyar doları kısa sürelidir.
 (Devamı sa. 7, sü. 9'da)

Köyişleri Bakanı Topuz: "YSE'nin dinamikleri eylemlerde kullanılmış"

ANKARA (AA)
 Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur, Mamak'ta otobüs tarayarak üç kişinin ölümüne ve 15 kişinin yaralanmasına neden olan komandalara silah temin eden MHP'li Esat Bütün'ün MC iktidarı döneminde Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu üyeliği ve Genel Müdür Vekilliği görevlerinde bulunduğunu açıkladı. Çakmur, Bütün'ün olaydan sonra otobüse ateş açan komandalara 500'er lira başarı primi verdiğini de bildirdi.
 Yüksel Çakmur TBMM KİT Komisyonu
 (Devamı Sa. 7, Sü. 5'te)

10 Ocak "Çalışan Gazeteciler Bayramı"

Doğan Kardeş-Ses-Hayat mecmuaları çalışanları eski patron Rado'ya karşı başlattıkları grevi, yeni patron Uzan'a karşı sürdürüyor. (Foto: AYDINLIK)

Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nin 1978-1979 başarı ödülünü alan gazeteciler açıklandı

Arkadaşımız Doğan Yurdakul yorum dalında "Yılın gazetecileri" arasına girdi

Doğan Yurdakul
 ● Çencki: "Basın mensupları hakkındaki davalar rekor seviyede"
 ANKARA (AA)
 Ankara Gazeteciler Cemiyeti tarafından seçilen "Yılın Gazetecileri" ve "Yılın Yayıncıları" açıklandı. Arkadaşımız Doğan Yurdakul da, yorum dalında, "Yılın Gazetecisi" olarak seçildi.
 (Devamı Sa. 7, Sü. 6'da)

iki toplum da Waldheim'in önerilerini benimsedi Kipriyanu ve Denктаş masaya oturmayı kabul etti

● Çağatay, Waldheim'in gündemini olumlu bulduklarını açıkladı
 Kıbrıs'ta her iki toplumun liderleri Kipriyanu ve Denктаş'ın Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Waldheim'in önerileri doğrultusunda toplulararası görüşmelerin yeniden başlatılmasını kabul ettikleri açıklandı.
 Kipriyanu'nun, toplulararası görüşmelerin yeniden başlatılması konusunda Waldheim'in önerisini olumlu bulduğunu ve Genel Sekreterin önerileri çerçevesinde görüşmelere derhal başlamasını kabul ettiği resmen açıklandı.
 Waldheim'in Kıbrıs'taki Özel Temsilcisi Galindo Pohl ile bir görüşme yapan Denктаş, daha sonra yaptığı açıklamada, BM Genel Sekreterinin önerilerini olumlu bulduğunu bildirdi.
 Öte yandan Başbakan Mustafa Çağatay'ın başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunun da Waldheim'in önerilerini görüşerek, olumlu bulduğunu Başbakan tarafından açıklandı.

Bildiği gibi, Waldheim'in Kıbrıs'ta toplulararası görüşmelerin yeniden başlatılması konusundaki önerileri, Kıbrıs sorununun, Birleşmiş Milletler'in aldığı kararlar çerçevesinde çözümünü öngörmektedir.

N. SİHANUK

YORUM
ÖNCE LON NOL SONRA HENG SAMRİN

NURİ ÇOLAKOĞLU
 18 Mart 1973. Norodom Sihanuk yurt dışına gezecekken, Amerikan uçağı Lon Nol bir darbe yaparak iktidarı gaspediyor. Bütün dünyada bu alcağıya karşı sesler yükseliyor. Birkaç emperyalist ülke ve Sovyetler Birliği dışında bütün Üçüncü Dünya ülkeleri Lon Nol'u Kamboçya'nın yasal yönetimi olarak kabul etmeyi reddediyor ve elçiliklerini kapatıp, personellerini (Devamı Sa. 7 Sü. 3'ü)

Kamboçya'da Başbakan Pol Pot önderliğinde işgale karşı direniş sürüyor
SIHANUK: "PARA VEYA SİLAH DEĞİL, DİPLOMATİK DESTEK İSTİYORUZ"

● Rusya, BM'de Kamboçya'nın işgaline ilişkin tartışmaları engellemeye çalışıyor
 DIŞ HABERLER SERVİSİ
 9 Ocak gecesi New York'a varan Demokratik Kamboçya yüksek Temsilcisi Prens Norodom Sihanuk Fransa radyosu-
 (Devamı Sa. 7, Sü. 6'da)

Abdullah Gürgün ve Hadi Uluengin Viyana'dan bildiriyor

Türkiye Heyeti Başkanı Bilge: "İsteğimiz sorunların başbakanlar düzeyinde ele alınmasıdır"

Önceki gün Avusturya'nın başkenti Viyana'da başlayan Türkiye-Yunanistan Kıta Saha'nlığı görüşmelerine dün devam edildi.
 Viyana havaalanında görüştüğümüz Türkiye Heyeti Başkanı Bern Büyükelçisi Suat Bilge, görüşmelerin yeni bir Ecevit-Karamanlis zirvesine ne gibi katkı olabileceği şeklindeki sorumuza karşılık "Türkiye'nin sorunun başbakanlar düzeyinde ele alınmasından yana olduğunu" söyledi.
 Geniş haber 5. Sayfada

GENİŞ HABER 5. SAYFAMIZDA

Tren kazası ile ilgili haber ve fotoğraflar 4. sayfada

Olaylar... Görüşler... Dergiler... Olaylar... Görüşler...

BORA

"Parti sanatçıyı gerçeğe ve kitlelerle birleştirir"

Bora'nın 3. sayısında sanatçı- nın yalnız başına gerçeğe...

Türk şiirinin en güçlü örneklerini verdiler. Gerçekten mücadeleci ve sanatçı...

savaş yolu

"Savaş Yolu" hükümete tehdit savuruyor

İşçi sınıfının örgütlü gücünün sesi" denilerek reklamları yapılan, Doğu Berlin'deki...

GENÇ ARKADAS

"Genç arkadaş" dergisi, K.Maraş olaylarını gazetemize yıkmaya çalışıyor

Bir grup MHP'li parlamenter, Maraş olaylarıyla ilgili olarak...

DİSK bölge başkanı (K. Maraş katliamının tertipçisi ve baş tahrikçisi)

Mehmet TAŞKESEN, bazı CHP'li ve 200 vatanşın katıldığı haber veriliyordu.

"30 Ekim tarihli Aydınlık'ta TİKP K. Maraş II Teşkilatının açılışında"

MÜCADELE

"Maraş olaylarının tertipçileri bütün millete açıklanmalı"

Yeniden Milli Mücadele dergisi, 467. sayısında, Kahramanmaraş katliamının tertipçilerinin bulunmasını istiyor.

Dergideki başka bir yazıda da şunları ileri sürüyor:

"Bu hazırlanan olaylar Kahramanmaraş ilinde en kuvvetli Sol Fraksiyon grup olan AYDINLIK-ÇİLLAR tarafından sahnelenmiştir."

"Hükümetin düşürülmeye müstahak olup olmadığı ayrı bir konudur. Ama doğacak bir hükümet bunalımından ve siyasi kargaşadan kimlerin yararlanacağı meydandır."

"Pazar günü TİKP Kahramanmaraş II Başkanı Haydar Güngör ile Genel Merkez Yürütme Kurulu üyesi Gün Zileli telefon konuşması yaptılar."

"1960 sonrası olaylarında İngiliz gizli servislerinin rolü bulunmakla birlikte, CIA, KGB ve SAVAK gibi teşkilatlar daha aktif olarak devreye girmiştir."

"Fazilet Mücadelesi" adındaki derginin 1. sayısında, DP Gençlik Kolları Teşkilatının geçtiğimiz günlerde yayınlanan bildirisini yayınladı.

YÜRÜYÜŞ AP: Darbe ve ayaklanma çağrılarının merkezi

Yürüyüş, Maraş katliamı ile ilgili olarak hedef şaşırtmaya ve MHP'yi gizlemeye çalışıyor.

MEYDAN ARTIK ŞAH İÇİN ÇOK GEÇ

İran'da gelişen halk hareketi ve Şah'ın durumu ile ilgili olarak, Ocak sayısında Meydan şunları yazıyor:

SÖZ ESKİ ATLETLERİN

Unutulmayanlar...

Kenan Nacir

Mersinli Ahmet ölmeden önce en büyük ilgisizliği gördü

Bir kitabın başlığı idi bu sözcük Türkiye Spor tarihinde bir zamanlar göğe çıkarılmış yıldız olmuş, şampiyonluklar kazanmış ünlü sporcuların kısa yaşam öykülerinin yer aldığı bir kitap "Unutulmayanlar".

Ekrem Koçak: "Bundan sonra gelecek olan sporculara ilgi gösterilmelidir"

Eski Milli Atlet Osman Kaymak: "Spor teşkilatı Ekrem Koçak'a kendi reklamlarını yaparak yardım yapıyor"

Çeşitli şampiyonluklar kazanmış olan Ekrem Koçak bir süre önce yaptığı açıklamada bir zamanlar kendine alışı tutanların şimdi yollarını değiştirdiğini söylemişti.

"Unutulmayanlar" kitabının bir sayfası da Ekrem Koçak'a ayrılmış. Sayfada Ekrem Koçak için şu ifadeler yer alıyor:

"Atletizme 15 yaşında başladım. İlk rekorunu da aynı yıl kırdım. 1949 yılında ilk defa Milli formayı giydim. Birçok Türkiye rekorları kırdım ve Olimpiyatlara katıldım."

"1954 yılından itibaren dört defa Balkan Şampiyonu oldum. 1955 yılında Barcelona'da yapılan 2. Akdeniz Oyunlarında 800 ve 1500 metrelerde şampiyon oldum. 1962 yılında atletizmi bıraktım."

"Şimdi Ekrem Koçak'ta unutulmanın kırıncılığı var. Kendisini ziyarete gittiğimizde yanında çalıştığı eski atletlerden Osman Kaymak'ın yazıhanesindeydi."

Bizi karşıladığında ilk sözü "Artık konuşmak istemiyorum. Spor ve spor çevresi benim için bitmiştir" oldu. Böylesine dolu ve kırgın, Koçak. Ama yanında bulunan eski Milli Atlet Osman Kaymak konuştu, onun yerine.

"Ekrem'in bir şeye ihtiyacı yok. Spor teşkilatı ona kendi reklamlarını yaparak yardım yapıyor. Hacettepe Hastanesinde tedavi edilecek. Gitsin diyorlar. Bu yeterli, midir? Sanki Lütfü veriyorlar. Önce kim hangi sporcuyla ne kadar yardım etmiş gösterebilir. Hiç bir sporcu devletten ilgi ve yardım görmemiştir. Hepsini kendi imkanlarıyla hayatını kazanabilen kazanmış. Diğerleri unutulmuş gitmişler."

Spor Teşkilatı özellikle hiç bir sporcusuna sahip çıkmadığı için bütün güçlerini kaybetti. Ekrem'e kim ne yapmıştır? Ekrem'i bugün Türkiye'de pek fazla tanımayanlar ama, Balkanlar'da ve Avrupa'da tanınıyor. Yazık ki onun en büyük şanssızlığı Türkiye'de yaşamadır."

Vaadler insanı doyurmaz. Uygulamada ne yapılmış? Bakanlık önce vaad ettiği şeyleri gerçekleştirsin, sonra ortaya çıksın. Herkes sporcu olamaz. Sporcu doğal olarak ortaya çıkar. Zor yetiştir. Şampiyon olur. Herkes şampiyon olmaz."

Ekrem'in yerine eski Milli Atlet Osman Kaymak hürsün köküyor ortaya bir bir.

Ekrem Koçak'a dönüyor "Küskünsünüz ama bir şeyler söyleyin bize" diyoruz.

Kendisi hakkında yazılanlar yapıldığı morfinin morfinin olduğu hakkında söylentiler çıkarıldığını anlatıyor Koçak. Hemen ardından Ekrem Koçak bunların gerçek dışı olduğunu da belirtiyor.

Koçak konuşmasına daha sonra şöyle devam ediyor,

"Artık bizden geçti, devrimizi tamamladık. Yaşar Doğu'nun yıldırdığımızda ne yaptılar. Mezarının başında 'Yaşar Doğu en büyük sporcu' diyerek reklamlarını yaptılar. Yaşar Doğu büyük bir sporcu'du. Onun yıldırdığımızda mezarını ziyarete ederek işi geçitiriyorlar."

Gene büyük' geçişçi Mersinli Ahmet ölmeden önce en büyük ilgisizliği gördü. Bakanlık ancak onun son zamanlarında ilgilendi fakat iş isten geçmişti.

Hiç olmazsa bundan sonra gelecek olan sporculara ilgi gösterilsin. İyi yetiştirilsinler. Daha fazla konuşmak istemedi Ekrem Koçak. Ama suskunluğu bile bir çeşit cevaptı.

KISA HABERLER

Kulüplerarası Türkiye Boks Birinciliği bugün başlıyor. Ankara Atatürk Spor Salonunda sabah çekilecek olan kuralardan sonra başlayacak karşılaşmalar dört gün sürecek.

Birincilik finaleri pazar günü saat 15.00'de diğer karşılaşmalar ise saat 19'da yapılacak.

Eczacıbaşı Erkek ve Bayan Voleybol Takımlarının katıldığı Avrupa Şampiyon Kulüpler Turnuvasının 3. turunun ilk maçları hafta sonunda İstanbul'da yapılacak.

Eczacıbaşı Bayan Voleybol Takımı Cumartesi günü Macaristan'ın Nimse Budapeşte takımı ile, Erkek takımı ise Polonya'nın Plomien takımı ile Pazar günü Anadolu Spor Sitesinde karşılaşacaklar. Macaristan ekibi Perşembe akşamı, Polonya ekibi ise Cumartesi sabahı İstanbul'a gelecekler.

7 Türk atletli Bulgaristan'a davet edildi. 23 Ocak Pazar günü Bulgaristan'ın Ivalio kentinde yapılacak olan uluslararası kros yarışmalarına davet edilen Türk atletlerinin isimleri şöyle:

Büyüklerde Mehmet Yurdadön Süddik Dursun, Zeki Ath. Gençlerde İbrahim Doğan, Hanefi Atmaca, Recep Yıldırım. Orta Gençlerde ise Bireysel olarak Ahmet Altun. Atletler 18 Ocak'ta Bulgaristan'a trenle hareket edecekler.

Üçüncü lige yükselme yarışmalarında yapılacak olan karşılaşmalar sonrası rakibine üstünlük sağlayacak ilk takım gelecek yıl üçüncü lige oynamaya hak kazanacak.

Canakkale Spor, Amasya Spor ve Alibeyköy Futbol takımları eşlemeden sonra karşılaşmaları 20-21 Ocak tarihlerinde Ankara'da yapılacaklar. Bu karşılaşmaların rövanşları yine Ankara'da 27-28 Ocakta yapılacak.

Çift maç esasına göre yapılacak olan karşılaşmalar sonrası rakibine üstünlük sağlayacak ilk takım gelecek yıl üçüncü lige oynamaya hak kazanacak.

Çiğdem Özkan'ın açıklamalarını Jimnastik F.Başkanı kabul etmiyor

ANKARA (ÖZEL) Jimnastik Federasyonu Başkanı Ergün Sengül, Türkiye Jimnastik Şampiyonasını eleştiren bir bayan sporunun açıklamaının gerçek dışı olduğunu iddia etti.

Sengül en az 5.50 puan alan sporcuların ilk 10'a girme halinde itici gücü yarımından yararlanacağını, bu nedenle bu sporunun açıklamaının gerçek dışı olduğunu ifade etti.

Ankara'daki Jimnastik Şampiyonasıyla ilgili tüm belgelerin elinde olduğunu belirten Sengül, belgelerin güvenirli hakemlerin de imzasının bulunduğu söyledi.

Sengül açıklamasında ayrıca hiç bir sporcuyla ayrılmadıklarını da öne sürdü.

Bünyesindeki gibi bir süre önce bayan jimnastikçi Çiğdem Özkan, müsabakalarda meydana gelen çeşitli olumsuz olayları anlatmış ve yüzlerce rezalet tanık olduğunu belirtmişti.

Fenerbahçe Basketbol Takımının yeni mazereti

İSTANBUL (THA) Fenerbahçe Basketbol Takımı yöneticisi ve takım kaptanı Ferhan Baras, Galatasaray'ın Amerikalı basketbolcusunun bu hafta kendilerine karşı oynarsa karşılaşmaya çıkmayacağını belirtti.

Ferhan Baras bu konuda şöyle konuştu: "Taçspor-Galatasaray maçında oyundan atılan Steve, Federasyon tarafından üç maç cezalandırıldı. Bu oyuncu Ziraat Fakültesi maçında oynamadı ancak Efes Pilsen maçında takımdaki yerini aldı.

Buna göre üç maçlık cezadan Galatasaray'a tefliğ edilmediği anlaşılıyor. Amerikalı oyuncu Steve Pazar günü yapılacak karşılaşmada yer alırsa takım halinde sahaya çıkmayacaktır."

TEVHİD

"BAŞKALARININ MALINI, MÜLKÜNÜ, TAHRİBEDENLERİN MÜSLÜMANLIĞINDAN ŞÜPHE ETMELİ"

Kahramanmaraş katliamı nedeniyle, geçtiğimiz 3. sayısında özellikle "siddet" konusunu inceleyen Tevhid dergisi, bu konuda şunları yazıyor:

"İnsanlık inanılmaz bir cinnetin tehdidi altında yaşamaktadır. Fakat bizi asıl endişelendiren yüreğimizi burkan, bu cinnet halleri yaşanırken, İslam gibi Allah'ın dini olan bir inanç sisteminin de adını karıştırılması, müslümanların da bu eyleme katıldığını öne sürülmesidir. Dinini iyi bilen, Allah'a ve Resulüne iman eden hiç bir müslüman bu cinnete düşmez, buna imkan ve ihtimal yoktur. Gerçekten de, kendilerini müslüman tanıyanlar eğer bu siddete giriyorsa, insanların mallarını, mülklerini tahrip edip, acımasızca kıyım yapıyorlarsa ki biz kesinlikle buna inanmıyoruz: bu insanların müslümanlığından şüphe edilir, belki de İslam'a ve müslümanlara zarar vermek isteyenlerdir."

FAZİLET Mücadelesi "Zorbalık ve kaba kuvvet gösterisi gençliğin ayıbıdır"

"Fazilet Mücadelesi" adındaki derginin 1. sayısında, DP Gençlik Kolları Teşkilatının geçtiğimiz günlerde yayınlanan bildirisini yayınladı. Bildiride, gençlik içinde zorbalığa karşı çıkılarak şöyle deniyor:

"Demokratik inandırma yöntemi dışında bütün zorbalık, kaba kuvvet gösterisi ve silahli eylemlerin gençliğin ayıbı olduğu görülmüştür. Fikirlerimizi inandırarak, kardeşlik ortamı kurarak, dürüstlüğü ve sevgiyi esas alarak yayıyoruz. Bu yöntemin gerçekleştirilmesi zorbalık boyunu eğmeye mahkum olacak, gençliğimiz elini kardeş kanına bulamak ayıbindan kurtulacaktır."

"Zorbalığın terörü karşısında bir başka zorbalığın terörüne sığınma."

MEYDAN ARTIK ŞAH İÇİN ÇOK GEÇ

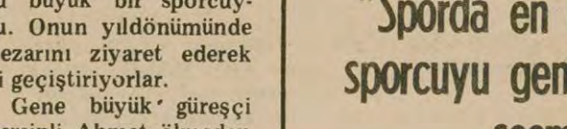
İran'da gelişen halk hareketi ve Şah'ın durumu ile ilgili olarak, Ocak sayısında Meydan şunları yazıyor:

"Şah çok üzgün...Metin Toker'in anlatığına göre, Menderes Yassıada nasıl kontrolünü kaybetmişse, o da sarayında ne yapacağını bilemiyor. Düün, kimşeden nasihat ve tavsiye dinlemeyen bir adam, bugün şaşırmış... Ona kim ne söylesen, onu yapmaya kalkıyor."

"Eğer askeri idare başarılı olsaydı, mesele şimdiye kadar halledilmiş olurdu. İlanibaye, halka karşı çıkmakla ve halka ateş açmakla bu mesele halledilemez. Topa, tüfek'e karşı çıkıyorlar... Böyle geçiş gün gelecek asker silahlarını halka verecektir. O zaman Şah, ölümü da yerine ourtulmayacaktır. Hanedanını kurtaramayacaktır. Belki de geç bile kalır."

Yüzlerce rezalete tanık olan

Ve ilk defa bir kız sporcu açığı açtığını yumdu gözlerini

Jimnastikçi Çiğdem Özkan'ın bir gazetede yaptığı açıklaması.

Atletizm Federasyonu Genel Sekreteri Bilir "Sporda en önemli olgu sporcuyla geniş kitlelerden seçmektir"

ANKARA (ÖZEL) Atletizm Federasyonu Genel Sekreteri Mehmet Bilir, sporda en önemli olgunun spora küçük yaşta başlamak ve sporcuyla geniş kitlelerden seçmek olduğunu söyledi.

Bilir, atletizmin en büyük kaynağının okullar olduğunu, bu nedenle federasyon-okul ilişkilerini güçlendirmek, eski kopuklukları gidermek amacıyla olduğunu bildirdi.

Bilir, amaçlarına uygun olarak çok sayıda okul ve öğrenciyi pistlere çekmek için yarışmalar düzenledikleri de ifade etti.

Biz kılıçından yakınırsız ama...

ALIN TERİ DENİZİNDEN TUTULUR BALIKLAR

Şenol Konukçu

Türkiye, deniz ürünleri bakımından zengin bir ülke. Onbinlerce aile balıkçılıktan geçinmekte, bu arada etkin yanına yaşamayan halk, bol olduğu zamanlarda balık yeme fırsatı bulabilmektedir. Ancak, milyonlarca ton balık yakalandığı halde, tutulan balıkların iyi değerlendirilememesi ve balık piyasasının bir kaç kişinin elinde bulunması nedeniyle, Türkiye'de balığın yüzünü görmeyenler, göremeyenler var.

Balıkçılığa uğraşanlar, senenin 8-10 ayını eviden baktından uzaklarda, denizde geçirir. Temmuz-Nisan ayları arası Palamut, Hamsi ve Kalkan balıkçılığı yapılmakta. Balığa çıkan takımlar bir büyük motor, iki taşıyıcı yedek motor ve küçük bir sandaldan meydana gelmektedir. Bugünler, hamsinin bol olduğu günlerdir. Karadeniz sahillerinde şimdi bütün balıkçılar Sinop, Fatsa, Ereğli gibi limanlarda hamsi kovalamakta.

Takım sahibi, motor sahibi ve bunlarda çalışanların, yani tüm balıkçıların ayrı ayrı sorunları var. Motor sahipleri bir çok sorunun yanı sıra tutukları balıkların araçları tarafından ucuza alınmasından şikayetçi. Küçük takım sahipleri depolama ve nakliye işlerini yapamadıkları için balığı ya yok pahasına aracıya kapırmakta ya da denize dökmekte. Küçük balıkçıların yanısıra bir kaç takım sahibi olup, aynı zamanda depolama, nakliye işleri ve komisyonculuk yapan büyük balıkçılar da var. Bir de balıkçıların 'manav' diye tabir ettiği araçlar var. Bunlar tutulan balığı toptan satın alıp, aldığı fiyatın çok üzerinde bir fiyatla piyasaya sürmektedir.

Balığın tutulduktan sonra süratli bir şekilde kasalama işlemi yapılarak büyük şehirlere kamyonlarla en kısa zamanda gitmesi gerekir. Balık nakliye işlerinde çalışan şoförler 15-20 saatlik yolu 10-12 saatte gitmek zorunda. Çünkü gideceği yere ilkönce varan balık iyi para emekte, geç gidenlerin fiyatları düşük olmaktadır.

Güvence yok

Balıkçıların sorunları denilince, şimdiye kadar hep motor sahipleri, takım sahipleri dinlendi. Esas balıkçılıkta emeği ile çalışanların sorunlarına kulak veren olmadı. Kişin katta, yağmurda, gece gündüz demeden çalışan emekçiler her türlü güvenceden yoksun. Sendikası, sigortası, eline ne kadar para geçeceğini bilmeden çalışmaktadır. Senenin yarısından fazlasını eviden baktından uzakta geçiren balıkçılar, bu süre içinde evlerine ancak bir kaç defa gidebilmektedir. Evlerinden uzak kalan balıkçılar sağlıklı yatacak yer, sıcak bir çorba dahi zor bulmaktadır. Alacağı paraları balık mevsimi sonunda verileceği için o zamana kadar aldıkları haftalıklarla zor geçinmektedir. Hastalık veya dinlenme izni hiç yok. Diğer işkollarında olduğu gibi balıkçılıkta da sık sık iş kazaları meydana gelmekte, bu iş kazaları sonucu her sene birçok kişi ya sakat kalmakta ya da hayatını kaybetmektedir. Balıkçıların hayatını kaybettiği veya sakatlandığı zaman hiç bir hak talep edememektedir.

Her şey motor sahibinin insafına kalmış bir durumda. Motor sahibi tazminat ödemeye işçiler sendikası vesilesiyle olduğu için mahkemelerden de bir sonuç alamamakta. Denizde çalışmayacak duruma gelen bir balıkçı, çocukları tarafından bakılmaya muhtaç duruma düşmektedir.

Karada ve denizde

Balıkçılıkta deniz ve kara işçiliği olmak üzere iki tür işçilik var. Denizde, balık tutma işinde çalışanlar, kar-kış demeden denize açılarak balık kovalamaktadır. Kaç saat denizde kalacağı belli olmaz. Bu, balığın bulunduğu yere bağlı. Eğer balık uzaktaki iş günlerce denizde kalabi-

MAZHAR KURNAZ: "Bir sezon boyunca ne ücretle ve nasıl çalıştığımızı bilmeyiz"

SAMI TEPE: "5 ayda en fazla üç defa evime gidebilmekteyim"

İSMET SOYTÜRK: "Hamsinin fiyatı artsa da bizim ücretler artmıyor"

lirler. Alacakları para belli değildir. Tutulan balığa göre 'pay' alırlar. Takım veya motor sahibi bir sezon boyunca elde ettiği gelirden bütün masraflarını çıkardıktan sonra, geriye kalan kardan araç gereçlerin yıpranma payını da alıyor, geriye kalan paranın yarısını genekendi alıyor, diğer yarısını da çalışan 25-30 kişi arasında paylaşıyor. Bir balık sezonu sonunda takım sahiplerinin ve manavların eline milyonlar geçerken, çalışanların eline ise az bir para geçmektedir.

Kara işçiliğinde çalışanlar, yakalanan balıkların boşaltma, kasalama ve yükleme işlerini yapıyor. Bu işçilerin de çalışma saatleri ve alacakları ücret belli değil. Gece yarısı balık getiren motoru boşaltmak için uykudan uyandırılıp işe sürülüyor. Boşaltma işi yapanlar, kasa başına ücret alıyor. Bir kasadan ne kadar para alacaklarını manav tesbit eder. Paralarını, balık mevsiminin sonunda toptan alan kasacılar mevsim sonuna kadar zorunlu ihtiyaçları için haftalık alırlar. Bir işçiyse kasa başına ne kadar ücret aldığını sordüğümüzda, "Bizim ücretler manavın insafına kalmış durumda. Şu anda dört lira alıyoruz." cevabını aldık.

Söz emekçinin

Hamsinin en bol olduğu Sinop limanında bine yakın balıkçı var. Simonye kadar TRT ve oasin, bankıç devince mikrofonlarını hep yanında balıkçı çalıştırarak büyük motor sahiplerine veya balığın pazarlamasını yapan manavlara tuttu. Biz de başka şehirlerden gelecek hamsi mevsiminde Sinop'ta balıkçılık yapanlarla konuştuk.

Hamsi taşıyan kamyon şoförleri "18-20 saatlik yolu, 10-12 saatte gitmek zorundayız. Her zaman kelle koltukta."

Biz kuracağız denizin kanununu

Balıkçılıkta çalışan Mazhar Kurnaz da şöyle anlatıyor: "Dar olan aile bütçemize bir şeyler katabilmek için, liseden ayrılarak balıkçılığa başladım. Bir lokma ekmeğin için çocuğumu, çocuğumu, yuvamı terk ettim."

5 ayda 3 gün

Ordulu Sami Tepe, şu anda Sinop limanında hamsi avında. Hiç bir güvencelerinin olmadığını söyleyerek sorunları anlattı. "Koyde toprağımız yoktur. 13 senedir balıkçılığa uğraşıyorum. Evli üç çocuk sahibiyim. Ancak beş ayda en fazla üç defa evime gidebilmekteyim. İzin günümüz yoktur. Mecburen izin alsam, o gün para alamam. Kişin karda, yağmurda çalışırız. Gene de çalışamayacak duruma gelsem hiç bir güvencem yok. Geçen sene çalışırken denize düştüm. Düşerken betona çarptım. 15 gün sakat kaldım. Köydekiler ekmeğin parası bekliyor. İstersen çalışma"

Talepler

- 1- Bütün deniz emekçileri, sendikali ve sigortalı olmalıdır.
- 2- Gemiciler, küçük balıkçılar, yükleme ve boşaltma işinde çalışan herkes buna dahil olmalıdır.
- 3- Yarı-feodal 'Pay sistemi' kaldırılmalıdır. Eşit işe, eşit ücret uygulanmalıdır.
- 4- Hamsicilik, palamutçuluk, trolçuluk yapan motor ve mal sahiplerinin faydalandığı ağ, iplik, mantar, makina ve sandal sahibi olma hakkı tüm balıkçılara tanınmalıdır.
- 5- Göstermelik kooperatifler dağıtılmalı. Balıkçıların sorunlarına eğilecek ve yardımcı olacak bir şekilde yeniden örgütlenmelidir.
- 6- Bütün büyük takımlarda çalışan gemicilere, sağlığa uygun yatacak yer, yemek, dinlenme izni, haftalıkların yeterli olma imkanı sağlanmalıdır. Muşamba paraları gemiciden kesilmelidir.
- 7- Boşaltma işlerinde çalışanların yatacakları yer, yemek parası vb. tüm ihtiyaçları işveren tarafından karşılanmalıdır.
- 8- Boşaltmada çalışanlara kasa başına ödenen ücret yükseltilmelidir.
- 9- Her takımın gerek denizde, gerekse boşaltma ve yükleme işlerinde çalışanlar demokratik bir şekilde temsilciler seçmeli, diğer hak ve taleplerimiz konusunda bir araya gelip sorunlarımızı tespit etmelidir.
- 10- Takım sahipleri ve manavların gemicilere küfür, hakaret, dayak gibi yöntemlerine son verilmelidir.
- 11- Angarya son bulmalıdır.
- 12- Merkezi vir örgüt kurulup bütün balıkçılar bu örgüte üye olmalı ve işçi ücretleri bu örgüt tarafından tespit edilmelidir.

17 senedir balıkçılık yapan Mükerrrem Çoban, arkadaşları tarafından Mükerrrem Çavuş diye çağrılmakta. Mükerrrem Çavuş da derlerini anlattı: "17 senedir çavuşluk yapıyorum. İşçinin hakkını savunan kimse yok. Kasa yapıyoruz kaç liraya yaptığımız belli değil. Bizim iş beynelmînel bir işçilik. Bir işçi hastalanıp 10-15 gün çalışmazsa beş kuruş para alamaz. Şu Karadeniz sahlinde işçinin hakkını veren kimse yok."

İsterseniz tümünü dinleyin, balıkçı ırgatları hep aynı şeyleri söyleyecekler. Sorunları bir, derleri aynı çünkü, Karadeniz sahillerinde gece gündüz demeden çalışıp, yurdumuzun her yanına balık yetiştiren tüm emekçilerin ortak taleplerine kulak verelim.

Motor sahipleri, "Hükümet dolar, döviz istiyorsa, fabrika kursun" diyor

"Hükümet dolar, döviz istiyorsa fabrika kursun" diyen motor sahiplerinin de sorunları var. Balık çok olduğu zaman, tutukları balıklar manavlar tarafından satın alınmıyor. Satın alınmamasındaki amaç, balığın piyasada fiyatını yüksek tutmak. Balık piyasada bolluğınca, fiyatlar da düşüyor. Bir de balığın piyasaya erken sürülmesi meselesi var. Satılacağı yere en erken hangi balık gidersen, o balık iyi para ediyor. Hamsi, Ereğli'de çıkmaya başlayınca, Sinop'taki hamsiciler balığa çıkmıyor. Çünkü Ereğli, İstanbul ve Ankara'ya daha yakın. Buralarda tutulan balıklar daha erken gidiyor. Piyasada satılmayan veya küçük hamsiler un yapılmak üzere fabrikalara veriliyor. Karadeniz sahillerinde bir kaç tane olan bu fabrikalardan DEMAS'ın kapasitesinin olduğu için artık hamsi almadığı, diğer fabrikaların da henüz sezonu açmadığını söyleyen balıkçılar, bu durum karşısında tonlarca hamsiyi denize dökmek zorunda kaldıklarını belirtiyorlar.

Tutukları hamsinin değerlendirilmediğini söyleyen "Kopya Kardeşler" motoru sahibi Yaşar Kaya sorunları belirtti: "Tuttuğumuz balık değerlendirilmiyor. Fabrika olmadığı için hamsinin onda birini denize döküyoruz. Hükümet dolar, döviz istiyorsa, fabrika yapsın. Biz ona, bu kadar balığı denize dökmeyerek, dolar döviz sağlarız"

Şoförler: "Balıkları, kelle koltukta yetiştiriyoruz pazara"

Tutulan balıklar kasalandıktan sonra, en süratli bir şekilde gideceği yere ulaştırılması gerekiyor. Bunun için hamsi kamyonları 15-20 saatlik yolu, 10-12 saatte gitmek zorunda. Balığı piyasaya süren manavlar, şoförlere fazladan para vererek gideceği yere normal saatinden önce gitmesini istiyor. Böylece kelle koltukta bir yarış başlıyor. Şoförler, gece-gündüz

"Kopya Kardeşler" motoru sahibi Yaşar KAYA, tonlarca balığın denize döküldüğünü belirterek "Hükümet dolar, döviz istiyorsa fabrika yapsın" diyor.

demeden sürekli hamsi taşıyor. Bir de trafik polisleri ve uzun yollardaki soyuncuların şikayetçiler. Kendileriyle görüştüğümüz şoförler şikayetlerini şöyle anlattılar:

NAFİZ PEKDEMİR: "48 saatir uykuyu uyumadım. Şimdi gene yola çıkacağım. Üstelik akaryakıt da bulamıyoruz. Bu sorunlarımızı kime aktaralım? Trafik sorunumuz var. Mal sahibi 18-20 saatlik yolu 10-12 saatte gitmemizi istiyor. Mesela Sinop'tan İstanbul'a 12 saatte gitmem lazım. Hamsiyi yetiştirir eynice satılmıyor. Denize döküyorlar. Her denize dökmesi yüz bin. Ayda beş bin liraya çalışıyorum. Hamsiyi götürdüğümüz yerden dönüşümüz zor oluyor. İş bulamıyoruz. Boş dönmek zorunda kalıyoruz."

İSMAİL HAKKI TOPAL: "Traffozonlu İsmail Hakkı Topal yedi senedir şoförlük yapıyor. Şu anda Sinop'tan İstanbul'a hamsi taşıyor. O da içini döktü: "Kelle koltukta gidiliyor. Yolda bir kaza olsa hiç bir tazminat alamayız. Şu anda zaten çalıştığımız karşılığın alamıyoruz. Bir şikayetimiz de polisler. Yolda ceza kesiyorlar, makbuz vermiyorlar. Ayrıca yollarda soyuluyoruz. Bir arkadaşımızı Giresun yolunda kafasına vurarak soydular. Bütün paralarını alıyor. Hem bu yüzden, hem de süratli gitmemiz istendiğinden can güvenliğimiz yok. Aynı zamanda yollarda mazot bulamıyoruz. Mazotun sıkıntımız çok."

Görüyörüz ki, küçücük bir hamsi bin derterle tutuluyor, kasaya koyandan, kamyonu yükleyip pazara getirene dek, eli değen herkes bir şeyler katıyor bu değere. Üzeri pırlırlı balıklar, bu parlaklıklarını emekçilerin alın terlerinden alıyor olsalar gerek. Bunca emek, bunca uğraş, karşılığında üç-beş kuruş, böğaz tokluğu. Ama yine devam edilmeye açılmaya, devam kasaları doldurmaya. Vire ağlar, vire. Rastgele dostlar.

